

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

11 Aliae quaestiones circa emphyteusis successionem diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

naturalibus nascitur, quia filium naturalem iam natum nouit quis nam, & quid sit: ad filios naturales nondum natos non nouit, quales sint futuri. Hæc sententia meo iudicio est probabilior, & uerior.

Octauo quaeritur, An quando emphyteusis simpliciter datur alicui, ut eam habeat sibi, & suis posteris, vel quando datur, ut eam quis accipiat sibi, & filiis, siue liberis, filiorum nomine contineatur etiam femina? Ratio dubitandi est in primo, quia ad feudum femina non admittuntur, ergo nec ad emphyteusim. In secundo est, quia masculino genere comprehenditur etiam femininum, ut est communis opinio De hac quaest. Couar. lib. 2. var. resol. c. 18. n. 1. Dæ sunt opiniones, una est, in neutro casu contineri filias, & proinde non succedere. Sic Guido de Suzanna, quem citat, & sequitur Atchius, in c. Si quis fundente 17. quæst. 4. in Roma. conf. 25. Imola c. Potius de locato. Sic etiam Bald. Alexan. apud Couar. loc. cit. nu. 1. Ita Dec. & Iaf. apud Clar. q. 32. qui dicit communem esse opinionem, quia in contractibus masculinum genus non protenditur ad femininum, quamuis in uicinis uoluntatibus ad illud trahatur. Altera sententia est, in utroque casu feminas comprehendere, & in secundo casu filias nomine filiorum significari. Hanc opinionem sequitur Balde. licet etiam Titusq. Alcia. Paris, ut testatur Couar. loco citato. Quibusdam magis probatur secunda sententia, quæ etiam uidetur communis. Nam in contractibus inquirunt, etiam masculinum genus uidetur comprehendere femininum, eo quod imputandum sit contractibus, quod uerbis ambiguis in contrahendo uis fuerit, cum apertius legem sibi dicere potuissent. Et prædicta opinio locum habet in omni emphyteusi, siue Ecclesiastica, siue seculari, ut testatur Couar. & Clari. quamuis in feudo femina non succedat, ut dicam inferius. Meo iudicio non est recedendum à prima sententia, quæ est communis. Ex quo fit, ut is, qui Emphyteusim accipit sibi, & personæ, quam ipse nominauit, feminam nominare non possit secundum primam sententiam quam sequor.

Alia quaestiones circa successionem in emphyteusi diluuntur.

CAPVT X.

PRIMO quaeritur, Quomodo intelligantur uerba, quæ apponi solent aliquando in tradenda emphyteusi, uidelicet, Do tibi emphyteusim, usque in tertiam, vel quartam generationem? Tunc ne computari debet persona, cui datur emphyteusis, an uerò potius excludenda? Respondeo ex communi sententia, si uerba concipiuntur sic: concedo Emphyteusim tibi in tertiam, usque generationem, computandam esse personam, quæ accipit emphyteusim, ut ipsa sit prima, filius secundo, & nepos tertia: ita ut in nepote extinguatur, & finiatur emphyteusis. Ita Bart. cuius sententiam plerique sequuntur, ut dicit Bald. in Auth. Si quas ruinas. nu. 3. vers. Iuxta hoc quarto. C. de sacrosanct. Eccles. Si autem uerba concipiuntur sic: Concedo Titio emphyteusim, usque ad tertiam ipsius generationem: tunc non computatur persona Titii, sed filius est prima persona, secundo nepos, tertia pronepos.

Alter opinio est: quouiscunque emphyteusis datur, usque ad tertiam, quartam, vel uictiorem generationem, numquam nominari eam, qui accipit emphyteusim: quia is nomine generationis non comprehenditur. Sic Paulus conf. 338. num. 1. lib. 2. quam opinionem etiam communem esse testantur Alexan. conf. 125. & Gozadinus conf. 25. nu. 18. & Iul. Clarus qu. 34.

Secundo quaeritur, An quando emphyteusis datur alicui, ut eam habeat sibi, & filiis suis simpliciter, illa transeat ad ipsius filios, etiam si hæredes patris non sint? Respondeo, si data sit emphyteusis nulla facta mentione hæredum, transf-

mitti ad ipsos filios, et si patris hæredes non sint. Ita Bart. Alexan. Aun. Curt. Iun. apud Clarum quæst. 37. qui dicit esse communem sententiam. Idem sentit Coua. lib. 2. uariar. resol. cap. 18. nu. 2. vers. Quinta conclusio: quamuis moueat, aliquos centere, si emphyteusis secularis sit, non succedere filios, nisi sint hæredes. Si autem uerba ita concepta fuerint: Do tibi emphyteusim, ut eam habeas tibi, & filiis tuis hæredibus, tunc non transit ad ipsos filios, nisi simul etiam fuerint hæredes, quia talis qualitas filiorum est expressa in traditione emphyteusis. Ita Bart. Alexan. Ang. Bald. Imola, Decius, Iafon apud Couar. lib. 2. uariar. resol. cap. 18. num. 3. Est etiam communis opinio, teste Clari. q. 37. unde fit, ut in prædicto casu non possint in emphyteusim succedere, si repudiauerint hæredes patris, ac si fuerint à parte iura de causa exhereditati.

Quid autem si Titius accipit emphyteusim sibi, & tertio, vel quarta generatione? tunc ne filii, nepotes, vel pronepotes iure in emphyteusi succedunt, tamen si hæredes non fuerint? Respondeo, ex vi, & natura uerbi (generatio) significat successionem sanguinis, potius, quam hæreditatis, & ita admittendos ad emphyteusim filios, nepotes, & pronepotes etiam si hæredes non fuerint. Hanc esse opinionem communem, testatur Cornuus conf. 100. lib. 4. & Clarius, quæst. 37.

Tertio quaeritur, An quando datur emphyteusis alicui, ut eam habeat sibi, & filiis, vel descendentiibus suis masculinis, appellatione filiorum contineatur etiam nepos ex filia?

Ratio dubitandi est, quia ex una parte nepos ex filia est masculus, ex altera uerò parte est, quia exclusa femina ab hæreditate, exclusi censentur filii eius. Respondeo in hunc modum. Aut emphyteusis datur conceptis his uerbis: Ve eam habeat, qui accipit sibi, & filiis, uique in tertiam generationem, & tunc excludi iure non potest nepos ex filia. Ita Sozinus teste Clari, quæst. 36. Aut datur emphyteusis his uerbis: Do tibi, ut eam accipias tibi, & filiis, vel descendentiibus tuis masculis: & tunc non admittitur nepos ex filia, quia quemadmodum nepos ex filia excluduntur, ita etiam, qui generantur ex femina. Ita Spec. & Paul. Iafon, & Gratius, ut testatur Clarus q. 36.

Quarto quaeritur, An quando datur emphyteusis, ut eam quis habeat sibi, & hæredibus suis, possit is qui accipit eam transmittere in filium, quem ipse maluerit? Communis est sententia, quouiscunque emphyteusis est hæreditaria, hoc est, quæ ad hæredes non necessitas siue extraneos transmitti queat, possessorem transsette eam posse in unum ex filiis, quem ipse non nauerit, & delegere, quia tunc res emphyteutica libera censetur, talis uidelicet, qualis est quæ uis alia res patrimonialis: ergo dummodo quis ceteris filiis legitimam portionem suorum bonorum relinquat, potest filium quem maluerit, ad emphyteusim delegere. Ita Doctores communiter, teste Clari q. 16.

Quando uerò emphyteusis non est hæreditaria, sed data alicui, ut eam habeat sibi, & filiis suis, tunc sunt due opiniones, una est, non posse accipientem transmittere emphyteusim ad unum ex filiis, quem ipse maluerit, quia ex vi uerbortum, quibus data est emphyteusis, acquisitum est ius omnibus filiis: ergo nequit pater quem uoluerit excludere: nam eo ipso noceret iuri, quod ille acquisiuit. Ita Bart. Bald. Specul. Paul. Feder. Angel. apud Couar. lib. 2. uariar. resol. cap. 18. n. 2. Hanc esse communem sententiam, dixerunt Alexander, Rinus, Iafon, Decius, & Gratius apud Couar. ruanam, & Clarum locis supra citatis.

Alter sententia est, posse patrem ad emphyteusim nominare, & eligere filium quemcumque uoluerit, ceteris exclusis, sua tamen legitima portione donatis. Et probatur quia post patrem filii in tali emphyteusi ordine succedunt: ita ut quamdiu uiuit pater, filii nullum adhuc ius acquisierint: ergo moriens pater filio non nocet, si eum excludat ad emphyteusim, quia nullum ius admittit, quod ille acquisierit. Hanc etiam sententiam plerique sequuntur, immò dicunt esse communem: idem Alexan. Gozad. Sozi. Titusq. Iafon apud Clarum, quæst. 16.

Cæterum prima sententia videtur esse probabilior, & verior, quia ex vi verborum, quibus data est emphyteusis, videtur esse ius acquisitum ipsi filio, ac ideo non potest patetali filiorum iuri derogare, & nocere.

Quintò quæritur, An si emphyteutarius Religionem suscipiat, aut profiteatur, transeat emphyteusis ad Monasterium? Hic distinguendum est: aut enim emphyteusis est hæreditaria, videlicet, in qua possit succedere extraneus hæres, aut non est hæreditaria, ita ut ea non possit ad hæredes extraneos transire: Monasterium itidem aut est capax bonorum, aut non est capax. Si capax non est, tunc emphyteusis transit ad eos, qui sunt suo ordine vocati in ipsius emphyteusis traditione. Si verò capax est bonorum, tunc si emphyteusis est hæreditaria, transferretur ad Monasterium, quia eo ipso quo emphyteusis potest ad hæredem extraneum devenire, transit ad Monasterium. Et quia Monasterium est ex numero eorum, in quos emphyteusis alienari non potest, eo quod Monasterium est perpetuum, & deterior fieret conditio domini proprietatem rei emphyteuticæ habentis, quemadmodum si deveniret emphyteusis in Ecclesiam, militem, vel alium quemlibet potentiorum: ideo cogitur Monasterium emphyteusim ad alium transferre, cuius obitu emphyteusis finiatur, & desinat, ita ut possit ad dominum, penes quem est proprietatis, redire. Si autem emphyteusis non sit hæreditaria, hoc est, quæ non possit ad hæredes extraneos transmitti, tunc in ea Monasterium non succedit, sed his, qui sunt ad emphyteusim ordine vocati: at quamdiu vivit Monachus, utilitas rei pertinet ad Monasterium, & eo mortuo, emphyteusis transit ad eos, qui sunt ad ipsam vocati: quibus non extantibus, revertitur ad dominum rei. Hæc omnia ex Panor. Specul. Dec. & Berio cap. in præsentia de Probationibus.

Sextò quæritur, An quando ob delictum publicantur bona eius, qui emphyteusim accepit, & habet, transeat emphyteusis, vna cum bonis cæteris publicatis, ad fiscum? Respondeo emphyteusim sæcularem hæreditariam, hoc est, quæ potest transmitti ad hæredes extraneos, transire ad fiscum: quia quemadmodum potest devenire ad quemvis alium extraneum hæredem, sic etiam ad fiscum. At tunc potest cogi fiscus ad transferendam emphyteusim ad alium, ne deterior fiat conditio domini directum dominum habentis, quia fiscus est perpetuus, & habetur tanquam persona potentior. Si verò sæcularis emphyteusis non sit hæreditaria, hoc est, quæ nequeat ad extraneos hæredes devenire, tunc non transferretur ad fiscum, sed deferretur his, qui sunt ad eam vocati: quod si nulli existerint, redit ad dominum rei. Ita Iulius Clarus quæstione 29. lib. 4. recept. sentent.

Præterea emphyteusis Ecclesiastica, etiam si talis fuerit, ut possit ad extraneos transmitti, non ideo tamen transit ad fiscum. Iulius Clarus loco citato. Hoc enim privilegium habet hoc ipso, quod est Ecclesiastica, ut colligitur ex Auth. de alien. & emph. vers. Si vero contigerit, & ex cap. Felicis. §. Si qua vero, de penit. in Sexto.

Septimò quæritur, Quando nam emphyteusis ad hæredes extraneos transferri queat? Respondeo, emphyteusim multis modis dari solitam esse. Primò simpliciter, nullo certo tempore definito, videlicet, Do tibi hanc rem in emphyteusim, & tunc procul dubio, transit ad filios, siue ad eos, qui descendunt ab eo, cui data est: nam eo ipso, quod est simpliciter concessa, pertinet etiam ad necessarios hæredes accipientis. Et hæc est communis opinio, ut restatur in l. Apud Iulianum. §. Si quis alicui num. 9. ff. de legat.

At extraneos verò hæredes transferri quidem, si sit emphyteusis sæcularis, si autem sit Ecclesiastica, transit ad filios, ad extraneos non item. Et in hoc etiam omnes conveniunt quomvis Iulius Clarus quæstione 28. putet magis cum iure congruere emphyteusim ecclesiasticam simpliciter datam, nulla facta mentione filiorum, nec hæredum finiti, & extingui morte accipientis, ut colligitur ex Auth. de non

Instit. Moral. 3. Par.

alien. §. Emphyteusim. Sed à communi inquit, opinione non est recedendum.

Secundò modo, potest dari res in emphyteusim alicui usque ad certam generationem, puta, secundam, tertiam, aut quartam: & tunc certi iuris est ad extraneos hæredes transire non posse, qui appellatione generationis non veniunt, nisi qui genus, & originem ducunt ab eo, qui accipit emphyteusim.

Tertiò modo, potest dari emphyteusis alicui, usque ad certum annorum numerum, utpote ad viginti, vel triginta annos. Et tunc si fuerit emphyteusis sæcularis, potest transmitti ad hæredes extraneos intra definitum annorum tempus: si verò fuerit Ecclesiastica, ad extraneos hæredes iure transire non potest: teste tamen Iulio Claro in loco citato, vsu alibi fortassis est receptum, ut ad quosvis hæredes transmitti queat.

Quartò modo, potest emphyteusis tradi in perpetuum alieni, & tunc possunt adhuc tres casus distinguere.

Primus casus est, quando traditur alicui, ut eam habeat sibi, & filijs suis, vel sibi, & filijs hæredibus, & huiusmodi emphyteusis nequit ad hæredes extraneos devenire.

Secundus casus est, Quando datur alicui, ut eam habeat sibi, & quibusvis suis hæredibus, vel sibi, & quibus dare voluerit, vel quem ipse nominaverit, siue delegerit: & tunc ad eam emphyteusim extranei hæredes vocantur & admittuntur.

Tertius casus est, Quando emphyteusis datur alicui, ut eam accipiat sibi, & hæredibus. Et si fuerit sæcularis emphyteusis, potest ad hæredes extraneos transmitti. Ita Calderinus, Alexander, Sozinus tumor, & Gas apud Clarum quæst. 28. vers. Tertius est casus. si vero sit emphyteusis Ecclesiastica, duæ sunt opiniones, una est, ad eam emphyteusis extraneos hæredes excludi: & hanc opinionem dicit esse communem Imola, Rinus, Alexander, Sozinus, Ripa, Gozadinus, Reinaldus, & alii apud Clarum loco citato.

Alter opinio est, huiusmodi emphyteusim ad hæredes etiam extraneos transire. Sic Imola sibi ipsi contrarius, & Alexander sibi quoque & ipse contrarius, Ancharanus, Corneus, Parisius, Sozinus, Curtius Junior apud Clarum eodem in loco, quem paulo ante protulimus: ubi etiam restatur, hanc esse communem sententiam, & Afflic. decis. 380. num. 7. dicit se vidisse in Consilio Regis Ferdinandi Primi iudicatum, emphyteusim Ecclesiasticam datam alicui, & suis hæredibus, transire quoque ad hæredes extraneos. Profecto prima opinio videtur magis ad veritatem accedere, quia nomine hæredum videntur in tali emphyteusi intelligi hæredes necessarii, non voluntarii & extranei. Item prima opinio magis fauet Ecclesiæ, cuius bona, quoad fieri potest, debent esse omni onere, & servitute libera, ut quamprimum emphyteusis ad Ecclesiam revertatur.

Nonò quæritur, An quando emphyteusim quis accipit sibi, & filijs, & nepotibus, ad eam filii, & nepotes ordine vocentur? Respondeo, vocari, ita ut filii non admittantur, nisi post obitum patris, & nepotes non succedant, nisi post filios. Bartolus in l. Quod dicitur, num. 6. ff. de verb. oblig. Corneus, Decius apud Clarum quæst. 33.

Decimò quæritur, An emphyteusis transeat ad eum, qui institutus est hæres in re certa? Respondeo, quandocumque aliquis est institutus hæres vniuersalis bonorum, in eo convenire omnes non transire ad eum, qui est in re certa institutus. Conar. lib. 2. variar. resolut. cap. 18. num. 5. tunc enim ille potius est legatarius, quam hæres. Quando verò nullus est hæres institutus vniuersalis, sed plures coheredes, unus in vna re, alius in alia, tunc transit emphyteusis ad eum, qui est institutus in re certa, ita ut habeat eam vna cum reliqua parte hæreditatis: & hoc locum habet, quando emphyteusis est hæreditaria. Quod si hæreditaria non sit, videlicet quoniam quis per scriptum acquisi-

Qq 2 uit

uit eam sibi, & filiis suis, & tunc illius institutus in re certa, æqualiter cum aliis succedit in emphyteusi. Hanc opinionem dicit esse communem Curtius Iunior apud Clarum, *quasi* 38.

Quadam questiones circa emphyteusim Ecclesiasticam diluuntur.

CAPVT XI.

Primo queritur, An emphyteusim Ecclesiasticam ciuilibus laicorum legibus comprehendatur? Respondeo, minime, si nocent aliquid ex parte immutati, & libertati Ecclesie, aut si directo attingat ipsa bona Ecclesiastica, nisi illæ leges fuerint iure Canonico, vel auctoritate, & privilegio Summi Pontificis approbata, quia lex ciuili nihil potest statuere de clericis, Ecclesiis, vel bonis Ecclesiasticis. Laicus enim nullum ius, & potestatem habet in clericis, Ecclesiis, vel Ecclesiastica bona, vt est communis opinio Doctorum in *cap. Ecclesia S. Mariae, & in cap. Qua in Ecclesiis, de constitutionibus.*

Secundo queritur, An si lege ciuili constitutum fuerit, vt cum quis rem aliquam in emphyteusim habet, certum tributum, vectigal, vel pensionem annuam soluat Principi, vel Reipublice, obliget etiam laicos, qui rem Ecclesie emphyteuticam habent? Quidam affirmant, eam legem obligare: id probant: quia talis lex fertur in laicos, & in cõti bona, non in clericos, vel Ecclesias, vel Ecclesiastica bona: quoniam eiusmodi lege solum cautum est, vt qui rem emphyteuticam habet, soluat pensionem, ac pensio debetur ex utili dominio rei emphyteuticæ, quod est penes laicum, non ex directo dominio, quod manet penes Ecclesiam.

Meo iudicio distinguendum est. Aut etiam pensio imponitur corpori ipsius rei emphyteuticæ, vt videlicet maior vel minor pensio soluatur, quo pluri, minorisue æstimatur singulis annis res emphyteuticæ: & tunc lege, vel statuto ciuili, res emphyteuticæ Ecclesie, quas laicus habet, nequaquam tenentur, quia nihil potest laicus statuere de rebus, vel bonis Ecclesie, ac ideo pensio exigi iure non potest à laico habenti rem emphyteuticam Ecclesie: tunc enim res Ecclesie esset tributaria, & vectigalis, & ratione rei laicus pensionem deberet, quod est contra immunitatem, & libertatem Ecclesie.

Aut lex ciuili imponit pensionem fructibus, qui ex re emphyteutica colliguntur, non in re, ita vt maiorem minoremue pensionem soluere quisque debeat, prout plures, paucioresue fructus perceperit, & tunc tali lege ciuili tenetur laicus, qui ex re emphyteutica Ecclesie fructus colligit: nam eiusmodi lex ciuili non facit rem Ecclesie tributariam, sed fructus quos percipit laicus ex re Ecclesie: quem admodum etiam colonus partiarius ex fructibus quos facit suos, debet soluere pensionem Reipublice, quæ illam imponit, non rei Ecclesie, sed fructibus, quos sibi laicus acquirit.

Tertio queritur, An si lege ciuili, siue laicorum statuto permissum fuerit, vt ad emphyteusim admittantur filii naturales, deficientibus legitimis, locum ea lex habeat in emphyteusi Ecclesie, quam quis accipit sibi, & filiis suis? Quidam putauerunt locum habere, ea ratione permoti, quia talis lex est de successione in bonis defuncti, at possunt laici leges ferre de ordine successione in bonis defunctorum, & in successione ius tantum ciuile seruari, non Canonicum, vt testatur Abbas in *cap. Tanta, Qui filii sint legitimi.* Adde his, quod in tribunalibus certæ cuiusdam prouincie sepius ita iudicatum esse fertur.

Mea quidem sententia, talis lex emphyteusim Ecclesiasticam minime comprehendit, quia laicus legem statuere

nequit de rebus vel bonis Ecclesiasticis. Accedit, quod Ecclesia detestatur filios extra matrimonium legitimum susceptos: vnde filios naturales excludit à suis bonis emphyteuticis. Nec obstat id quod dicit Panoritanus in *cap. Tanta, supra citato*, videlicet leges, & iura ciuilia ferri in successione in bonis secularibus laicorum, non de successione bonorum: loquitur enim ille de successione in bonis secularibus laicorum, non de successione in bonis Ecclesie emphyteuticis.

Quarto queritur, An si lege ciuili, vel statuto laicorum decretum sit, vt qui habet emphyteusim, possit nominare, quem voluerit, quod si is decefferit absque vlla nominatione successoris, tunc succedatis, qui fuerit defuncto propinquior inter illos, qui ab intestato succedunt, ea lex comprehendat emphyteusim Ecclesiasticam, an verò decedente absque nominatione successore rei emphyteuticæ, emphyteusim finiat, & ad Ecclesiam reuertatur? Quidam opinantur tali lege, emphyteusim Ecclesie comprehendere, in duobus, videlicet, vt is, qui accipit, possit nominare, quem maluerit, tamen si eam ab Ecclesia non acceperit eo pacto, vt nominet successorem. Præterea eo decedente absque vilo successore nominato, emphyteusim, inquit, Ecclesiastica non finitur, sed transit ad hæredem ab intestato propinquorem. Cæterum in his duobus emphyteusim Ecclesiastica nequaquam lege ciuili, aut statuto laicorum continetur, quia laici, vt supra iam dixi, sicut nequeunt statuere leges de rebus Ecclesiasticis, sic etiam statuta condere non possunt.

Quinto queritur, An statuta laicorum, quæ dicuntur de retractu, quibus videlicet conceditur, vt vendente aliquo rem suam, possit consanguineus eius cæteris propinquior eam retrahere, hoc est, redimere intra certos dies tantidem, quanti venierat, locum habeant iure emphyteutica Ecclesie? hoc est, An vi huiusmodi statuti consanguineus emphyteuticarius possit rem emphyteuticam tantidem redimere, quanti vendiderit emphyteuticarius? Sunt qui affirmant locum habere, seruato tamen Ecclesie iure, nimirum, vt es præferatur, si tantidem voluerit rem emphyteuticam redimere, quia tale, inquit, statutum nil nocet Ecclesie.

Meo tamen iudicio, tali statuto, eo ipso, quod laicorum est, Ecclesie, vel clericis non tenentur. Est enim communis opinio Doctorum in *cap. Ecclesia S. Mariae, & cap. Qua in Ecclesiis, de constitutionibus*, statutis laicorum, etiam si faveant Ecclesie, nequaquam Ecclesie ligari, non quia nocent Ecclesie, sed quia penes laicos potestas, & auctoritas non est statuendi aliquid de bonis Ecclesiasticis, aut obligandi sibi clericos, aut Ecclesias. Quare si huiusmodi statutum non fuerit communi consuetudine laicorum, & Ecclesiasticorum receptum, ad emphyteusim Ecclesiasticam non extenditur.

Sexto queritur, An statutum laicorum, vt si possessor emphyteusim motiens hæredem vnum, aut plures instituat, eo ipso nominati censeantur ad emphyteusim, comprehendat etiam possessorem emphyteusim Ecclesiasticam? Respondeo, non comprehendere, quatenus est statutum laicorum, sed quatenus communi consensu clericorum, Ecclesiarum, & laicorum est approbatum.

Septimo queritur, An statuto laicorum, quo decernitur, quod si res emphyteutica sit domus vel area loci ad domum ædificandam, pensio non soluatur, nisi in pecunia: reuertatur Ecclesia, quæ locum, & aream loci in emphyteusim tradidit? Respondent quidam teneri, quia sic est alicubi vlti receptum. Ad dicendum est, tale statutum, vt laicorum est, ad clericos, vel Ecclesias non protendi: valere tamen, quatenus communi consuetudine laicorum, clericorum, & Ecclesiarum confirmatum est.

Octauo queritur, An statutum laicorum, quo excluditur femina, extantibus masculis, ab emphyteusi, locum etiam habeat in emphyteusi Ecclesiastica? Fel. in *cap. Qua in Ecclesiis, num. 95. De constitutionibus*, affirmat locum habere, &

dicit